PARENTS PLACE

Pointers

Haitian

Massachusetts Parent Information & Resource Center (PIRC) On the Web at www.masspirc.org

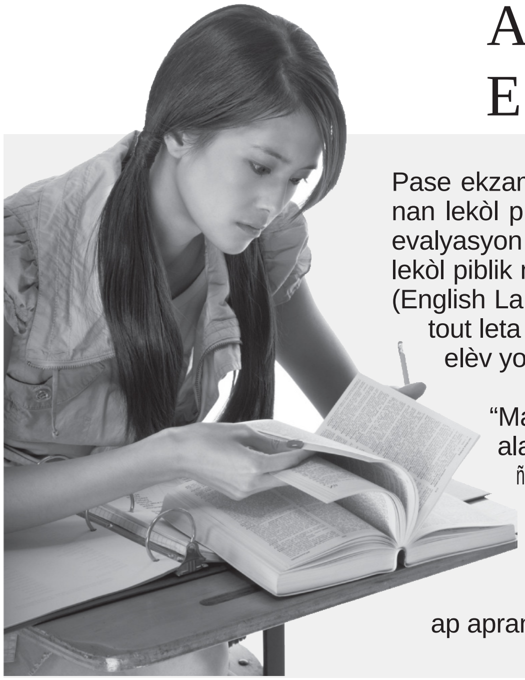

Aprenan Lang Anglè yo ak Evalyasyon nan tout Leta a

Pase ekzamen se yon pati enpòtan nan lavi nan lekòl pou tout elèv nan Etazini. Tout elèv nan lekòl piblik Massachusetts yo oblije pase ekzamen chak lane e sa ki se yon pati nan evalyasyon tout leta a dwe fè. Obligasyon sa a aplike pou tout elèv lekòl piblik yo, san retire lekòl piblik nou rele « charter schools » yo, e san retire tou elèv sa yo k ap aprann anglè yo (English Language Learners ou ELL). Piblikasyon "Pointers" sa a dekri ekzamen sa yo pou tout leta a elèv k ap aprann anglè yo dwe pase, avèk endikasyon tou konsènan kijan pou elèv yo patisipe.

"Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education (ESE)" itilize alafwa Elèv sa k ap aprann anglè yo, ansanm avèk lòt elèv ki gen andikap yo (ñLimited English Proýcientò (LEP)) pou l dekri el¯v sa ki gen yon langaj mat¯n¯l ki diferan de lang anglè an, e ki òdinèman pa kapab travay alèz nan klas yo nan lang anglè an. " Massachusetts PIRC" prefere itilize kozman "English Language Learners" (Elèv k ap aprann anglè) paske li ede konsantre yon fason pozitif sou travay elèv yo ap akonpli an — ki se aprann yon lang ak yon kilti nouvo pandan y ap aprann tout lòt sijè yo pou yo vini tounen manb aktif nan kominote yo an.

Pouki sa ekzamen yo enpòtan?

Massachusetts te fè yon gwo efò pou l kòmanse refòm edikasyon nan lane 1993. Youn nan rezon pou refòm lan se te chèche elimine gwo diferans nan randman ant divès gwoup elèv. Menm angajman sa a te mennen tou nan pasaj yon lwa nasyonal ki rele *"No Child Left Behind Act (NCLB)"* (Okenn timoun pap ret dèyè). Toulède kozman sa yo, *"Massachusetts Education Reform Act of 1993"* ak "NCLB" an ekzije pou gen nivo ýks (ñstandardsò) ak evalyasyon pou ede paran ak lekòl yo sipòte pwogrè lakay elèv sa yo k ap aprann anglè an kòm yon nouvo lang lan.

Kisa ki "standards" (nivo konesans) e pouki sa yo enpòtan?

"Standards" yo endike kisa elèv yo dwe konnen e kisa yo dwe kapab fè nan sijè lekòl ap anseye yo (tankou lekti ak matematik) nan tan kote yo rive konplete yon klas an konsiderasyon. Pwogram ansèyman *(Massachusetts Curriculum Frameworks)* Massachusetts lan gen ladan li sa elèv yo dwe konnen (learning standards) nan nèf (9) domèn akademik. "Standards" ofri bay fanmi ak lekòl yo yon imaj presize/jis de sa elèv dwe ap aprann ak tout sa pwofesè yo dwe ap anseye. Se "standards" sa yo ki gide travay pwofesè yo. "Standards" elve yo plase menm bi elve pou tout elèv yo. Rechèch montre ke elèv yo pwodui piplis lè n ap tann plis nan men yo.

Kijan "standards" yo konekte a evalyasyon yo nan tout leta a?

"Ekzamen yo nan tout leta" se tès ki mezire a ki pwen elèv yo aprann kalite leson yo ("standards"). Ekzamen ki baze sou "standards" yo e ki dekri yo nan *"Massachusetts Curriculum Frameworks"* bay paran ak lekòl yo yon zouti pou yo amelyore enstriksyon pou chak elèv epi pou yo devlope plan pou amelyorasyon tout lekòl yo.

Ki ekzamen Aprenan Lang Anglè yo dwe pase?

Elèv sa yo (English language learners) ou "ELL" dwe patisipe nan de (2) ekzamen:

Å Youn se ñMCAS (Massachusetts Comprehensive Assessment System)" ki evalye sa elèv lan reyalize nan lekòl (academic performance) ki baze sou kourikoulòm leta a *(Massachusetts Curriculum Frameworks)*.

epi

Å L¸t la se ñMEPA (Massachusetts English Proýciency Assessment)" ki evalye konesans elèv la nan anglè (English-language proýciency) sou baz ñ*English Language Proýciency Benchmarks and Outcomes " lan*.

Kisa ki “MCAS” lan?

“Massachusetts Comprehensive Assessment System” ou ñ(MCAS)ò se yon seri ekzamen el¯v lek¸l piblik yo dwe pase. Nan Massachusetts, t¯s MCAS la konekte av¯k sa ki nan kourikoul¸m leta a *(Massachusetts Curriculum Frameworks)* la. Tout el¯v lek¸l piblik yo dwe pase t¯s MCAS yo nan angl¯ (English language Arts) ak nan Matematik chak lane, sòti nan klas ou “grade” twa (3) rive nan klas uit (8) yon fwa nan lekòl segondè. El¯v yo dwe pran t¯s MCAS tou nan syans ak teknoloji (Science and Engineering/Technology) yon fwa nan lek¸l prim¯, mway¯n, ak segond¯. Nan lavni, el¯v yo pral oblije pran t¯s MCAS tou nan listwa ak syans sosyal pou yo ka resevwa diplòm yo.

Èske elèv k ap aprann anglè yo oblije pran tès MCAS yo?

Elèv k ap aprann anglè yo (English language learners) dwe patisipe nan t¯s MCAS lek¸l la ap bay pou klas ou ñgradeò pa yo an. Yon sèl eksepsyon se pou aprenan anglè sa yo ki nan premye lane yo nan lekòl nan Etazini. Elèv ki nan premye lane “English language learners” yo se elèv ki fèk antre nan yon lekòl nan Etazini aprè premye mas nan lane ki fèk pase an. Lekòl yo ka yomenm deside si yo dwe teste elèv ki nan premye lane nan aprann anglè yo nan lang anglè an (English Language Arts MCAS test). Tout el¯v k ap aprann angl¯ yo, san retire elèv ki nan premye lane yo, yo tout dwe pran tès MCAS nan matematik ak nan syans (Mathematics and Science & Technology/Engineering MCAS tests).

Kilès lang yo itilize nan tès MCAS yo?

T¯s MCAS yo an angl¯. El¯v nan klas 10 ki pale angl¯, e ki anwole nan yon lekòl ameriken anndan Etazini an pou pi piti pase twa (3) zan kapab chwazi pran vèsyon anglè /panyòl t¯s MCAS matematik lan (e yo ka pran t¯s la menm jan ank¸ nan klas 11 ak 12) si yo kapab li ak ekri an panyòl nan nivo ou touprè nivo klas yo an (at or near grade-level).

Kijan aprenan anglè ki gen andikap patisipe nan MCAS?

Elèv k ap aprann anglè (English language learners) ki gen andikap epi /oubyen k ap resevwa sèvis espesyal edikasyon dwe patisipe nan MCAS. Yo ka patisipe kote yo ka pran t¯s lan av¯k ou san asistans, oubyen pran MCAS lan av¯k asistans nou rele *“MCAS Alternate Assessment (MCAS-Alt)”*. Lane anvan leta bay ekzamen an, yon ekip espesyalis reyini (Individualized Education Program (IEP) or 504 Team) pou yo detèmine kijan yon elèv ki gen andikap pral patisipe nan ekzamen MCAS lan. Yo antre enf¸masyon sa a nan dosye elèv la (student’s IEP or 504 Plan). Paran yo se manb kle nan ekip sa yo. Pou desizyon ekip la ka pase, paran yo dwe apwouve li.

A ki pwen diplòm nivo segondè yon elèv depan de MCAS lan?

Tout elèv dwe satisfè de (2) obligasyon pou yo resevwa yon diplòm nan yon lekòl segondè piblik nan Massachusetts:

(1) Tout elèv yo dwe satisfè tout ekzijans lekòl lokal yo an pou yo gradye ou jwenn diplòm lan.

(2) Tout elèv yo dwe reyalize yon nòt nou rele yon *“Competency Determination (CD)”*.

Pou yon elèv reyalize yon “CD”, fòk li fè yon nòt egal ou plis a 240 nan t¯s MCAS nan klas ou ñgradeò 10 nan angl¯ (English Language Arts) ak nan matematik, oubyen yon n¸t egal ou plis pase 220 nan tès sa yo, epi konplete yon plan nou rele ñEducational Proýciency Plan (EPP)ò. El¯v yo dwe konplete tou yon nòt egal ou plis pase 220 nan ekzamen nan syans nan lekòl segondè (high school Science & Technology/Engineering MCAS test).

Kisa k ap rive si pitit mwen an pa pase tès MCAS li yo nan klas 10?

Tout el¯v nan klas 10 ki f¯ pi piti pase 220 nan t¯s MCAS lan ki nesesè pou yo resevwa diplòm pral gen piplis opòtinite pou yo pran t¯s yo ank¸ anvan yo ýni klas 12 lan. Lek¸l la pral devlope yon plan nou releò Educational Proýciency Planò pou chak el¯v nan klas 10 ki pat reyisi pase t¯s MCAS ñEnglish Language Artsò ou matematik la pou l ede el¯v sa yo f¯ plis pwogr¯ nan sij¯ sa yo kote yo echwe an. Apr¯ klas 12, el¯v ki toujou pa reyisi pase t¯s MCAS yo ka kontinye pran t¯s sa yo nan dènye lekòl kote yo te anwole yo. Pa gen limit nan kantite fwa yon el¯v ou ansyen el¯v kapab pran t¯s MCAS yo. El¯v yo ka mande anplwaye lekòl yo tou si yo elijib pou yon apèl pou p¯f¸mans yo nan MCAS.

Èske elèv yo kapab itilize diksyonè nan ekzamen leta bay yo?

Å Nenp¸t el¯v lek¸l la klasifye kouramman k¸m moun ki pa f¸ nan angl¯ *(ñLimited English Proýcient (LEP)ò)* ou ke lekòl lan te klasifye k¸m ñLEPò nan tan pase kapab itilize yon diksyon¯ bileng mo pou mo ki apwouve pou tout t¯s MCAS yo. Diksyon¯ sa yo pa dwe gen ni deýnisyon, ni l¸t enf¸masyon. Sou Ent¯net la gen yon lis diksyon¯ bileng ke Massachusetts apwouve ki depase pase 70 lang « www.doe.mass.edu/mcas/participation ». Otorite yo ka apwouve kopi diksyonè bileng ki pa nan lis la. Pou diskisyon sou otorizasyon pou lòt diksyonè mo pou mo, lekòl la dwe rele “ESE” nan nimewo 1 (781) 338-3625. Lekòl la ap bay elèv yo diksyonè yo bezwen yo.

Å El¯v yo PA GEN DWA itilize diksyon¯ bileng oubyen l¸t kalite diksyon¯ nan t¯s MEPA yo.

Kisa ki "MEPA"?

ñMEPAò oubyen ñMassachusetts English Proýciency Assessmentò se yon seri t¯s ki mezire pwogr¯ el¯v sa yo ki ap aprann angl¯ yo ñEnglish language learnersò reyalize chak lane pou yo maton nan lang angl¯ an. MEPA a plase sou menm liy ak sa el¯v yo dwe aprann nan sa nou rele ñEnglish Language Proýciency Benchmarks and Outcomes for English Language Learners" yo. Pwen repè sa yo, ou "benchmarks" dekri abilte, konesans, epi konsèp pwòp ki fè elèv yo rive maton nan lang anglè an. Nou jwenn rezilta reyalizasyon nan konesans anglè an nan kat (4) domèn: tande, pale, fè lekti, epi ekri

Kisa ki tès MEPA yo e kilès ki dwe pran yo?

Å Premye an se **"MELA-O — Massachusetts English Language Assessment – Oral":** Tout elèv k ap aprann lang angl¯ an nan klas / ñgradesò K - 12 dwe pase ñMELA-Oò an. Tès sa mezire sa elèv lan aprann nan tande ak nan pale. Gen ekzaminat¯ kalifye MELA ïO ki la pou obs¯ve el¯v lan nan klas li pandan aktivite nòmal nan klas lan. Elèv lan resevwa yon nòt (score) ki baze sou abilite li montre li genyen nan konprann ak nan pale lang anglè an.

Å Dezy¯m lan se **"MEPA-R/W — Massachusetts English Proýciency Assessment - Reading and Writingò:** Tout aprenan lang anglè an (English language learners) nan klas ou ñgradesò K ï 12 dwe pase t¯s ñMEPA-R/Wò a. T¯s sa a mezire sa elèv yo aprann an anglè nan fè lekti ak nan ekri. Tès sa gen yon konpozan pou lekti, e yon lòt konpozan pou ekri.

Kilè yo bay tès MELA-0 ak tès MEPA-R/W yo?

Se nan sezon prentan ak lot¸n chak lane yo bay t¯s MEPA yo. Pifò elèv k ap aprann anglè yo pran tès sa a nan sezon prentan. Elèv ki fèk anwole nan pwogram kote y ap aprann anglè, ki pat pran t¯s MEPA a nan prentan pase an, pral pran t¯s sa a pou premyè fwa nan sezon lotòn lan. Sèl eksepsyon ki genyen se el¯v ELL kind¯gadenn yo ki ka pran t¯s MEPA R/W yo pou la premyè fwa nan sezon prentan. Elèv k ap aprann angl¯ yo pran t¯s MEPA yo chak prentan jiskas ke yo vini bon nan anglè an e vini reklasifye kòm elèv ki te gen pwoblèm nan anglè *(ñFormer Limited English Proýcient (FLEP).ò)* Elèv sa yo ki reklasifye yo pandan lane lek¸l la dwe pran MEPA a nan sezon prentan menm lane lekòl sa a.

Èske elèv k ap aprann anglè e ki andikape dwe pran tès MEPA a?

Elèv k ap aprann anglè an e ki gen andikap dwe patisipe nan t¯s MEPA yo av¯k asistans, si se neses¯, ki gen nan dosye yo (IEPs or 504 Plans). Si yon elèv bezwen akomodasyon tankou ñBrailleò,e ke ¯d sa a pa disponib pandan t¯s MEPA a, ekip lekòl (IEP or 504 Team) la dwe konsidere si gen yon akomodasyon diferan, tankou lekti tès la byen fò kapab ede. Gen el¯v ki gen andikap, tankou sa yo ki soud oubyen ki pa tande byen yo, ki kapab pa oblije patisipe nan MEPA a. El¯v sa yo ki pran ekzamen MCAS ki apwopriye pou yo an, yo pa pran MEPA-R/W a, men yo dwe pran MELA-O an.

Kijan m pral fè konnen kijan pitit mwen an debouye li nan tès MCAS ak tès MEPA yo?

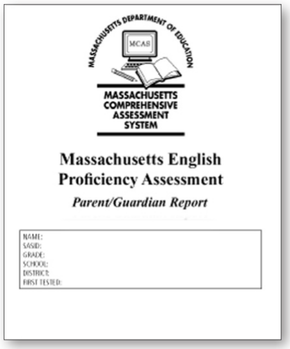

Rapò MCAS yo: nan kòmansman lane eskolè an. lekòl la ap voye yon *"MCAS Parent/Guardian Report"* bay fanmi yo. Nan rapò sa, gen deskripsyon detaye sou sa pitit ou reyalize nan tès *"MCAS"* ou *"MCAS-Alt"* nan prentan pase an.

Rapò MEPA yo: Nan *"MEPA Parent/Guardian Report"* ki ale lakay fanmi yo chak prentan (ou ta nan lot¸n lan, si el¯v lan patisipe nan t¯s MEPA nan lotòn lan), fanmi yo ap jwenn enfòmasyon detaye sou sa pitit yo an reyalize nan t¯s MEPA a. Rap¸ sa a gen ladan li yon deskripsyon rapid sou kisa MEPA a ye e dekri tou kisa pitit ou an reyalize nan tès sa a.

Fanmi yo resevwa tou direksyon sou kijan pou yo li rapò sa yo *"Parent Guardian Reports"* voye ba yo sou *MCAS*, *MCAS-Alt*, epitou *MEPA*. Gen piplis enstriksyon ki disponib sou Ent¯n¯t nan www.doe.mass.edu nan onz (11) lang: Angl¯, Arab, Kapv¯dyen, Chinwa, (tradisyon¯l), Krey¸l Ayisyen, Km¯, Koreyen, Pòtigè, Ris, Panyòl, epi Vyetnamyen

MCAS ak MEPA se zouti enpòtan ki pou ede asire ke elèv Massachusetts yo k ap etidye angl¯ yo leve deý nan pale anglè an avèk siksè, pandan an menm tan an y ap etidye tou l¸t sij¯ lek¸l la ap anseye yo. Nou espere ke nan ñ Massachusetts PIRC", piblikasyon **"Pointers"** *sa a pral asiste fanmi yo nan efò y ap fè pou yo asire patisipasyon avèk sisksè timoun yo nan lekòl Massachusetts yo*.

RESOUS POU EKZAMEN NAN TOUT LETA A POU APRENAN LANG ANGLÈ YO (ENGLISH LANGUAGE LEARNERS)

Resous gratis nan “Massachusetts PIRC”

“Massachusetts PIRC” ofri antrènman, enfòmasyon, ak asistans teknik pou paran, lekòl, ak òganizasyon yo pou l sipòte efò y ap fè nan ede timoun yo jwenn siksè nan lekòl yo. Bi pa nou se ede paran ak fanmi yo konprann kijan pou yo sipòte sa timoun yo ap reyalize nan lekòl yo, epitou pou ede fanmi ak lekòl yo konstwi asosyasyon solid ki vize amelyorasyon edikasyon yo. Piblikasyon piba yo ajoute sou enfòmasyon sa yo nou bay nan nimewo *“Pointers”* sa a:

“Parents’ PLACE Pointers”

Å Dwa el¯v k ap aprann angl¯ yo **“Rights of English Language Learners”**

“Parents’ PLACE Bulletins”

Å Sip¸ pou el¯v yo atrav¯ plan **(ñEducational Proýciency Plans yoò ou ñ(EPP)ò)**
Å Kat de wout pou paran MCAS yo **(“MCAS Parent/Guardian Report: A Roadmap”)**

Tout piblikasyon sa yo disponib sou Ent¯n¯t la nan ñ www.masspirc.orgò an Angl¯, Pany¸l, ak P¸tig¯. Si yon paran f¯ demand la, l ap jwenn vèsyon enprime sou papye tou.

Pou jwenn kopi enprime piblikasyon sa yo, oubyen si w bezwen asistans nan telef¸n an Angl¯, Pany¸l, oubyen P¸tig¯, tanpri rele nimewo telefòn gratis sa a « Mass PIRC’s » 1-877-471-0980 oubyen « imèl» nou nan « masspirc@fcsn.org”» pou n ede w.

Resous sou Entènèt ak “Mass. Department of Elementary and Secondary Education (ESE)”

Sitweb ñESEò se www.doe.mass.edu. Gen okazyon kote nou renouvle dokiman sou sitweb yo, e konsa lokalizasyon ak tit ekzat yo kapab chanje. Petèt meyè fason pou jwenn yon dokiman se antre tit dokiman sa a nan yon “search engine”.

Å Pwogram ans¯yman nan Massachusetts **(Massachusetts Curriculum Frameworks):** Sa leta vle pou elèv aprann (State standards), ki anbrase pwen de repè nan anglè (English Language Proýciency Benchmarks) ak rezilta pou elèv yo (Outcomes for English Language Learners) nan “www.doe.mass.edu/frameworks/current.html”

Å Revi jeneral MCAS **“MCAS Overview**: **Kesyon anpil moun souvan poze”:** “www.doe.mass.edu/mcas/overview_faq.html”

Å Obligasyon pou el¯v yo patisipe **(“Participation Requirements for Students”)**: Enstriksyon pou tout elèv yo, san retire sa ki andikape yo, sa ki patisipe nan ñMCAS Altò yo, epi el¯v k ap aprann angl¯ yo (English language learners) (ñStudents with Limited English Proýciencyò), nan: “www.doe.mass.edu/mcas/participation”.

Å Or¯ Ekzamen MCAS pou tout leta a **(Statewide MCAS Testing Schedule)**: renouvle chak lane, nan “www.doe.mass.edu/mcas/cal.html”

Å Kesyon nan t¯s yo **(Test Questions)**: Kesyon MCAS ki te reyèlman poze lane anvan yo, avèk tout repons yo, nan “www.doe.mass.edu/mcas/testitems.html”

This issue of ***Pointers*** was written by Janet Vohs, Mass PIRC staff, with assistance from Debbie Zacarian, Ed.D., Director, Center for English Language Education (CELE), a program of the Hampshire Education Collaborative, Northampton, MA.

Piplis Èd ak Telefòn

Å *“Federation for Children with Special Needs”*, ak “Parent Training and Information Center”, yo toulède bay asistans an anglè, panyòl, ak pòtigè pou fanmi timoun ki andikape atravè atelye (workshops), materyèl ekri, sou Entènèt nan www.fcsn.org/pti epitou nan nimewo telefòn gratis sa a ki se 1-800-331-0688.

Å Telefone ñMass. ESE Parent Information Hotlineò nan 781-338-6970 oubyen gratis nan 866-622-7220. Voye yon mesaj email nan mcas@doe.mass.edu pou repons si w gen kesyon kons¯nan t¯s MCAS ak MEPA yo. Ou kapab mande tou si w vle jwenn kopi materyèl “ESE” yo.

Å Si w bezwen kesyon kons¯nan r¯gleman MCAS ak MEPA yo, ou ka kontakte “ESE” nan nimewo telefòn sa a :1-781-338-3625 oubyen ou ka voye mesaj imèl tou nan dwiener@doe.mass.edu.

Å Kons¯nan kesyon sou idantiýkasyon, evalyasyon, epi plasman el¯v k ap aprann angl¯ yo, pran kontak ak ñOfýce of English Language Acquisition and Academic Achievementò an nan 1-781-338-3518, oubyen voye mesaj imèl nan ell@doe.mass.edu.

Pointers

Parents’ PLACE Pointers was originally developed under Grant #U310A030443 awarded by the U.S. Department of Education, Ofýce of Innovation and Improvement. The funds to update and disseminate this issue of Pointers were made available through Grant #U310A060075 from the U.S. Department of Education, Ofýce of Innovation and Improvement, Parental Information and Resource Center program, Grant #84.310A. The views and opinions herein do not necessarily reÁect those of the U.S. Department of Education.

We encourage copying of this newsletter to distribute to parents and families. Permission is granted to reprint this publication in whole or in part. Please credit *Parents’ PLACE Pointers*, Massachusetts PIRC, Federation for Children with Special Needs, and contact us at masspirc@fcsn.org to indicate the number of copies disseminated.

Ë Federation for Children with Special Needs, 2009. 1009